

Mil anys d'embranzida

El rei Joan Carles coneix l'existència del dret d'autodeterminació dels pobles. L'actual rei d'Espanya sap que els pobles normals i amb personalitat definida tenen dret a exercir l'autodeterminació política. I no sols té clara consciència teòrica d'aquest postulat ètic, sinó que en determinades ocasions, i no gaire llunyanes, ha baixat al pla concret i ha auspicat per a alguns pobles l'exercici de l'autodeterminació.

Sense anar més lluny, l'estiu de 1.985, el rei Joan Carles manifestava la seva voluntat de respectar el dret d'autodeterminació del poble saharià (*La Vanguardia*, 2 jul. 1.985), i el setembre del mateix any donava suport al dret del poble palestí a l'autodeterminació (*Avui*, 21 set. 1.985).

Home de tarannà democràtic i educat en una cultura oberta, a desgrat del seu cognom i de la seva elevada graduació militar, l'horitzó mental de Joan Carles no té res a veure amb el nefast obcecament que aplicava Felip V de Castella, obstinat a anorrear Catalunya, ni amb la totalitària curtedat del general Franco, entestat a resoldre el problema català a base d'exterminar tot allò que fes olor de catalanitat.

Joan Carles, monarca modern i d'esperit esportiu, pel seu prestigi internacional ha estat invitat a parlar als més alts fòrums internacionals que tenen per suprema divisa la defensa dels drets humans dels individus i dels pobles. Invitat també a presidir els actes commemoratius del I Mil·lenni de la Independència de Catalunya, determinats sectors de la societat catalana han engegat una campanya contra la iniciativa de la seva assistència.

Suspicaços pel partit pres negatiu que segons ells ja hauria adoptat sobre la realitat ca-

talana, o potser encara escalivats per la part de responsabilitat que l'esquitxa pels atacs i ofenses dels seus avantpassats contra la personalitat i la llibertat de Catalunya, i contra els seus drets imprescriptibles. Amb judici precipitat o temerari s'ha volgut encasellar, negativament la seva intervenció en el Mil·lenni, quan no és encara impossible que ell es decanti a favor de la nostra autodeterminació. I la seva paraula tindria un pes polític més efectiu que tots els paperets i totes les conxorxes.

El fet evident, agraït o no, és que Joan Carles com a rei és la màxima autoritat estatal o civil dels actuals catalans. I molts dels qui protesten contra la seva vinguda o presidència als actes mil·lenaris, segur que tenen la butxaca plena de monedes o bitllets amb la seva efígie -si no és encara la prou resistent d'en Franco-, amb el fort argument que "bé s'ha de viure", i sense oposar-hi més escrúpols.

És, de fet, la màxima autoritat de la Catalunya actual, que no és la ideal o utòpica, i que tampoc no és la Catalunya dels nostres monarques medievals. Esperem a veure què dirà. Sense avançar esdeveniments ni precipitar judicis. Ell sap que som catalans de gust i espanyols per força, perquè la paraula Espanya ha estat el secular pretext per a impedir-nos ser allò que som, robar-nos la llibertat i administrar-nos malament els nostres diners. Ell sap que l'autodeterminació és una de les exigències més llegendàries dels pobles civilitzats, i allò que ell ha vist clar com a exigència democràtica dels saharians o dels palestins, sense contradir-se no pot deixar d'aplicar-ho als catalans. Ben trist ha de ser per a un rei saber que regna sobre esclaus i no sobre

gent lliure.

No avancem judicis. També en l'eventual hipòtesi d'un cop d'Estat armat, com el d'aquell 23 de febrer, potser molts haurien imaginat que s'enfilaria al pescant del carro victoriós dels amics del sabre, i en canvi es decantà a favor de la democràcia popular. ¿Voldrà, ara, utilitzar dues mesures i no reconèixer als catalans, que té a prop, un dret elemental que obertament reclamà per als distants palestins o per als saharians?

I als enlluernats pel protocol o les manifestacions al carrer convé recordar que no es tant important que un rei borbó en exercici presideixi la cerimònia commemorativa del nostre primer mil·lenni, com que de fet presideixi quotidianament la vida general de l'Estat, i de Catalunya en particular. Sense mirar prim en la substància de la gestió monàrquica, potser filariem massa prim en un afer de protocol honorari. Infinites claudicacions de les conductes personals, imploren perdó amb una gran cridòria al carrer i oblit sota els plecs de les senyeres. Teatre de les grans ocasions.

Fa mil anys que Catalunya exercí el seu dret d'autodeterminació i es va independitzar. Molts anys abans de l'existència d'Espanya. Mil anys no són quatre dies. Un poble de mil anys no és precisament una *comunidad autónoma* sortida de la màniga girada de l'ex-movimiento Adolfo Suárez, per un joc de mans, com amb bona fe creuen més de quatre hispans.

Moltes nacions d'avui, respectades internacionalment, no tenen 100 anys de vida. Algunes no en tenen 200. Catalunya és un poble vell, amb una de les tradicions culturals més significades d'Europa. Tenir mil anys d'història al darrera no és un caprici ni un gus-